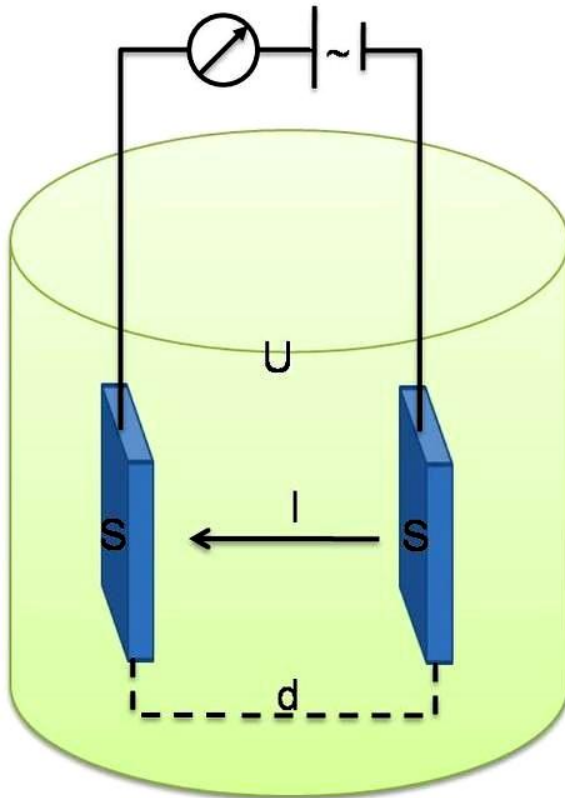

електропровідність розчинів

- електронні провідники: метали, графіт, напівпровідники
  - іонні провідники: солі, кислоти, луги, скло
- на відміну від електронних провідників відбувається перенос речовини

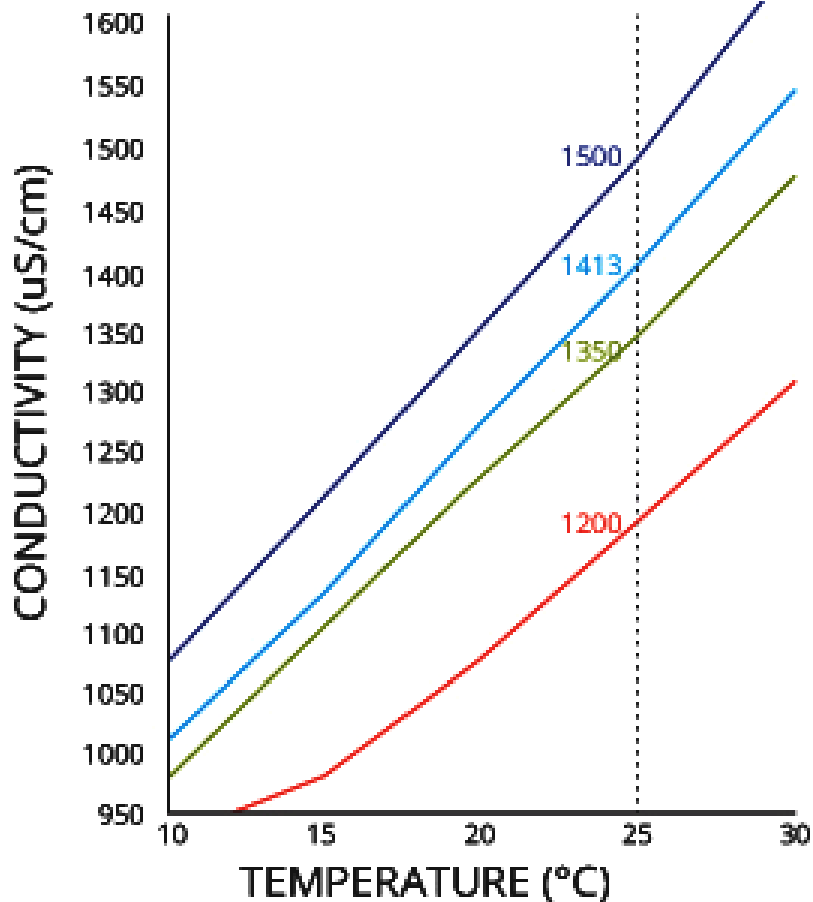
питома електропровідність іонного провідника (χ) – електропровідність об'єму речовини між двома електродами площею 1 м^2 на відстані 1 м :
 $\chi = 1/\rho$; $\text{Ом}^{-1} \cdot \text{м}^{-1}$; См/м

d distance between electrodes
S electrode surface
U impressed voltage
I generated electricity
 $K=d/s$ measuring cell constant

$$\text{Conductivity} = d/S * I/R = K * I/U$$

питома електропровідність змінюється із зростанням температури:

- металів – зменшується (тепловий рух перешкоджає)
- напівпровідників – зростає (збільшується кількість носіїв)

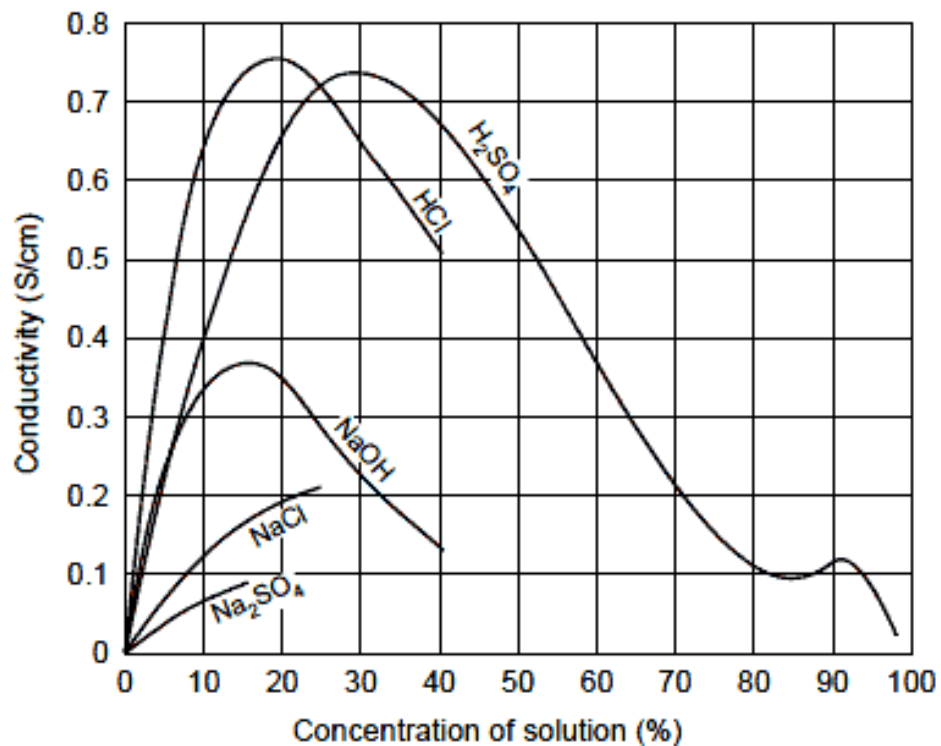
питома електропровідність
іонних провідників
зростає із зростанням температури
(в'язкість↓, гідратація↓, ступінь дисоціації↑)

в водних розчинах
зростання температури на 1K →
електропровідність зростає на 2-2,5 %

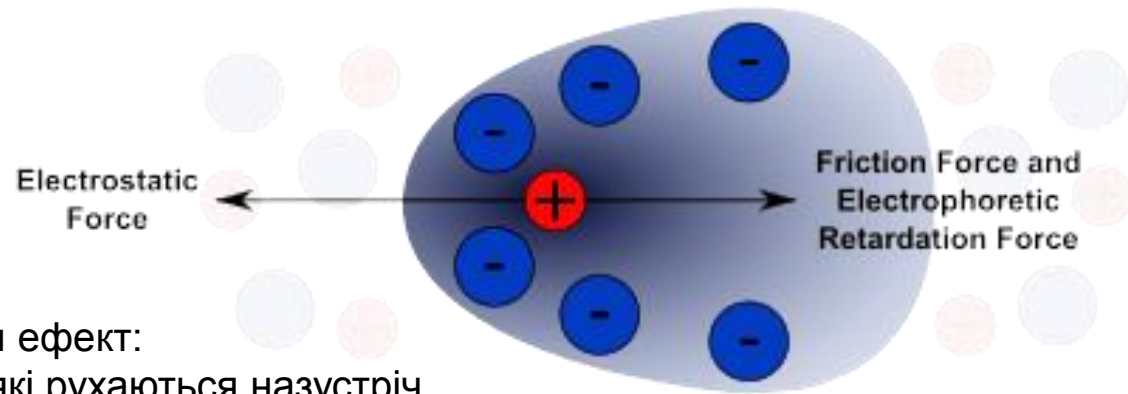
формула Кольрауша:

$$\chi = \chi_{18} [1 + \alpha (t - 18) + \beta (t - 18)^2]$$
$$\alpha = 0,016 - 0,022, \quad \beta = 0,0163 (\alpha - 0,0174)$$

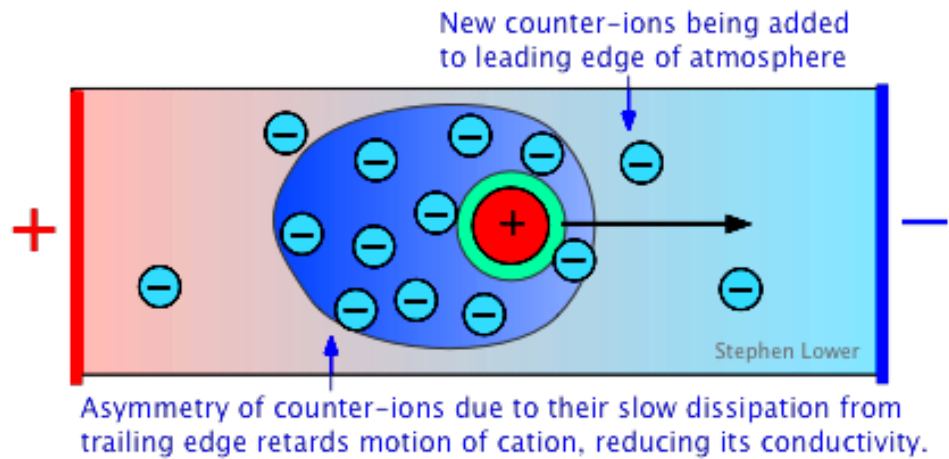
залежність питомої електропровідності від концентрації розчину – немонотонна

із зростанням концентрації розчину електропровідність спочатку зростає, а потім зменшується

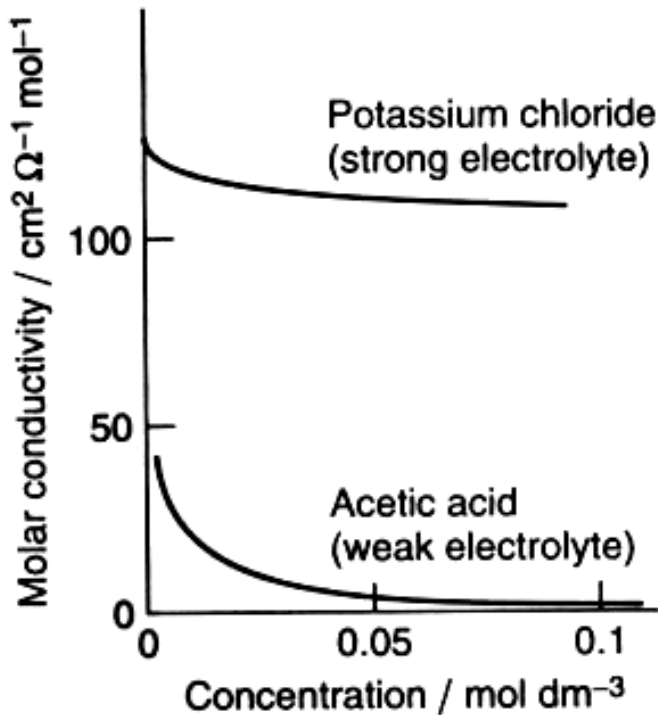

електрофоретичний ефект:
взаємне тертя іонів, які рухаються назустріч

релаксаційний ефект:
перегрупування іонної атмосфери потребує часу
тому в середньому центри позитивного і негативного зарядів не співпадають,
в результаті електростатична взаємодія тягне назад

МОЛЯРНА (еквівалентна) ЕЛЕКТРОПРОВІДНІСТЬ –
електропровідність об'єму речовини,
який містить 1 моль речовини, між електродами на відстані 1м
 $\lambda = \chi \cdot V_M$ [См·м²/моль], де V_M – молярний об'єм [м³/моль]
 $\lambda = 1000\chi/C$, де C – молярна концентрація [моль/л]

залежність λ від концентрації –
монотонно зменшується
 при $C \rightarrow 0$, $\lambda \rightarrow \text{const} = \lambda_\infty$

величина λ залежить від:

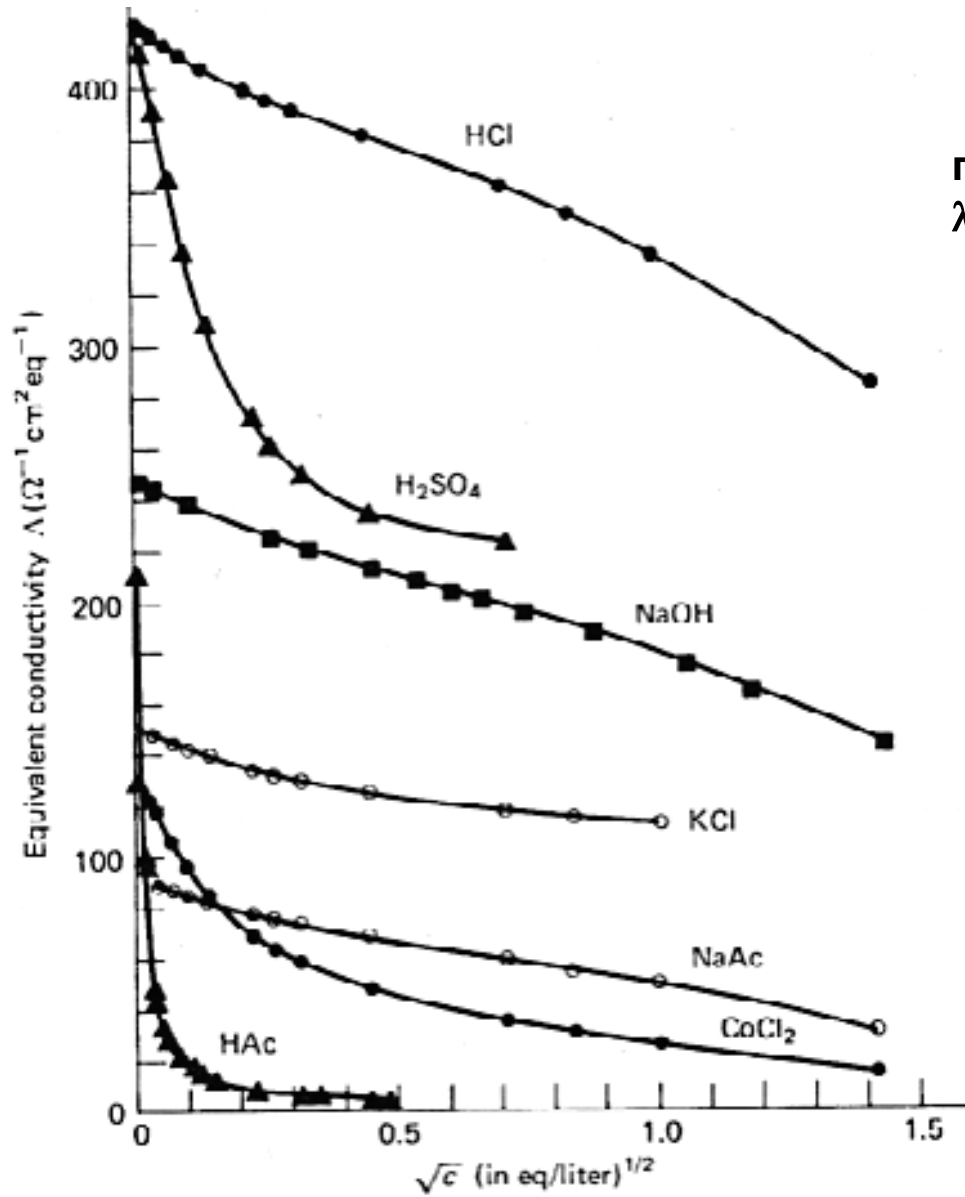
- міжіонної взаємодії (сильні електроліти)
- ступеня дисоціації (слабкі електроліти),

для розведених розчинів слабких електролітів

$$\lambda = \alpha \lambda_\infty$$

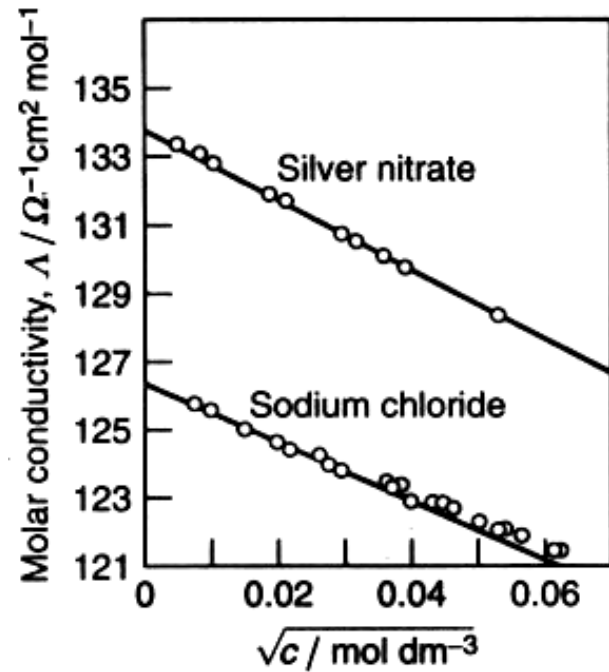
з вимірів електропровідності
 можна визначити ступінь дисоціації:

$$\alpha = \lambda / \lambda_\infty$$

правило Кольрауша:

$$\lambda = \lambda_{\infty} - K \cdot \sqrt{c}$$

молярна електропровідність

закон Кольрауша:

молярна електропровідність при максимальному розведенні дорівнює сумі парціальних молярних електропровідностей іонів: $\lambda = \lambda_+ + \lambda_-$

приклад: постійна різниця при зміні одного іона ($\lambda_{KCl} - \lambda_{LiCl} = \lambda_{KI} - \lambda_{LiI}$)

застосування: дає **можливість вирахувати λ електроліту**, складові якого відомі

рухливість (парціальна молярна електропровідність)
пов'язана з абсолютною швидкістю іонів

$$F \cdot U_+ = \lambda_+$$

$$F \cdot U_- = \lambda_-$$

U – абсолютна швидкість іона при напруженості поля 1 В/м

F – число Фарадея

величини рухливості іонів містяться в межах $4 \div 8 \cdot 10^{-8} \text{ м}^2/(\text{В} \cdot \text{с})$

аномальна рухливість властива іонам водню і гідроксилу:

$$\lambda_{H^+} = 36 \cdot 10^{-8} \text{ м}^2/(\text{В} \cdot \text{с})$$

$$\lambda_{OH^-} = 20 \cdot 10^{-8} \text{ м}^2/(\text{В} \cdot \text{с})$$

для цих іонів характерний **естафетний механізм** переносу заряду:

